

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Viery Pepelovej v právnej veci navrhovateľa: **H. a. s.**, O., X., IČO: X., zast. advokátom JUDr. M. S., Š., X., proti odporcovi: 1/ **JUDr. E. R. - H.**, F., správkyňa konkurznej podstaty úpadcu I., spol. s r. o. v konkurze, Ž., X., IČO: 31 428 720, zast. advokátom Mgr. E. Š., V., X., 2/ **I. H.**, S., X., zast. advokátom JUDr. R. H., Š., X., **o určenie neplatnosti právneho úkonu**, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 18 Cbs 1/2007-223 zo dňa 29. októbra 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 29. októbra 2007 č. k. 18 Cbs 1/2007-223 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľ je povinný nahradiť odporcovi v 2.rade trovy odvolacieho a dovolacieho konania vo výške 539,55 Eur na účet právneho zástupcu.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom, č. k. 18 Cbs 1/2007-223 zo dňa 29. októbra 2007 návrh zamietol a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi v 1. rade náhradu trov konania vo výške 3 096 Sk na účet jeho právneho zástupcu a odporcovi v 2. rade náhradu trov konania vo výške 14 645 Sk na účet jeho právneho zástupcu, všetko) do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom podaným dňa 05. 12. 2001 sa navrhovateľ domáhal určenia, že odstúpenie odporcu v 2. rade zo dňa 19. 05. 2000 od zmluvy o predaji podniku zo dňa 31. 01. 1993 a jej dodatku, uzavretej medzi odporcom v 2. rade ako predávajúcim a odporcom v 1. rade ako kupujúcim je neplatné. Navrhovateľ uviedol, že je veriteľom odporcu v 1. rade a má voči nemu pohľadávku v celkovej výške 2 719 179 Sk s príslušenstvom (platobný rozkaz vydaný Okresným súdom Nitra sp. zn. 2Rob 1344/1999 – právoplatný dňa 28. 04. 2000, sp. zn. 2Rob 1345/1999 – právoplatný dňa 28. 04. 2000, sp. zn. 2Rob 1346/1999 – právoplatný dňa 25. 04. 2000). Navrhovateľ mal za to, že účelom odstúpenia od zmluvy malo byť prevedenie bonitných majetkových hodnôt, nehnuteľností z majetku odporcu v 1. rade na odporcu v 2. rade (nehnuteľnosti zapísané v KN na LV č. X. pre k. ú. Z., na LV č. X. pre k. ú. Č., na LV č. X. pre k. ú. L.) a tým sa vyhnúť majetkovej strate odporcu v 1. rade. Ďalej navrhovateľ tvrdil, že nebol daný dôvod na odstúpenie od zmluvy o predaji podniku, domnieva sa, že ide o absolútne neplatný právny úkon, ktorým sa znemožnila vymožiteľnosť pohľadávky navrhovateľa. Na základe určenia neplatnosti odstúpenia od zmluvy o predaji podniku bude majetok vrátený do konkurznej podstaty odporcu v 1. rade, ktorý môže byť zdrojom uspokojenia pohľadávok konkurzných veriteľov a tým sa zlepši postavenie navrhovateľa ako jedného z konkurzných veriteľov. Súd rozsudkom č. k. 18Cb 66/01-68 zo dňa 01. 10. 2002 návrh navrhovateľa zamietol s odôvodnením, že navrhovateľ nepreukázal naliehavý právny záujem na takomto určení. Na odvolanie navrhovateľa odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil. Na základe mimoriadneho dovolania dovolací súd rozsudkom č. k. 1M Obdo V 2/05-126 zo dňa 30. 04. 2007 zrušil rozsudok odvolacieho súdu a aj súdu prvého stupňa a vec vrátil krajskému súdu (prvostupňovému) na ďalšie konanie. Podľa názoru dovolacieho súdu navrhovateľ má právny záujem na určení, ktorým dosiahne, že majetok, ktorý bol z podstaty neplatným právnym úkonom odňatý, bude možno použitý na uspokojenie pohľadávok konkurzných veriteľov odporcu v 1. rade. **Pred skúmaním vecnej opodstatnenosti návrhu sa bude musieť súd zaoberať otázkou, či sa návrhom žiadaným určením môže predpokladaný cieľ dosiahnuť, teda či výsledkom kladného rozhodnutia vo veci môže byť zlepšená vymožiteľnosť pohľadávok a tým aj odstránenie ohrozenia práva navrhovateľa na uspokojenie jeho pohľadávok.** Súd viazaný názorom dovolacieho súdu doplnil dokazovanie. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 18Cb 29/00-39 zo dňa 12. 10. 2000, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29. 10. 2000 určil, že predmetná zmluva o predaji

podniku v spojení s jej dodatkom č. 1 uzavretá medzi odporcami v 1. a 2. rade odstúpením od zmluvy zanikla. Predpokladom úspešnosti určovacej žaloby podľa § 80 písm. c) O. s. p., je po procesnej stránke to, že účastníci majú vecnú legitimitáciu a že na požadovanom určení je naliehavý právny záujem. Pretože ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu a pretože na základe uvedeného došlo k zmene vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam v katastri nehnuteľností v prospech odporcu v 2. rade, čo priamo znemožňuje vymožitelnosť pohľadávky navrhovateľa v konkurznom konaní pre nezaradenie týchto nehnuteľností do konkurznej podstaty úpadcu – odporcu v 1. rade, je daná vecná legitimitácia všetkých účastníkov konania. **Nie je ale spravidla daný naliehavý právny záujem navrhovateľa na určenie neplatnosti zmluvy alebo iného právneho úkonu, ak stav právnej neistoty alebo ohrozenia práva môže byť vyriešený len určením vlastníckeho práva, pre určenie ktorého je posúdenie platnosti zmluvy alebo iného právneho úkonu len otázkou predbežnou.** V danom prípade tomu tak nepochybne je, keď kladné rozhodnutie súdu v tomto konaní o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy o predaji podniku by nič nevyriešilo a viedlo by k ďalším sporom o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom zmluvy. Aj keby súd návrhu navrhovateľa vyhovel a určil by, že odstúpenie od zmluvy o predaji je neplatné, tak na základe takéhoto rozhodnutia by nedošlo k zápisu vlastníckeho práva odporcu v 1. rade k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. X. pre k. ú. Z., LV č. X. pre k. ú. Č., LV č. X. pre k. ú. L.. Súd sa zaoberal aj otázkou, či navrhovateľ v návrhu žiadaným určením môže dosiahnuť zlepšenie vymožitelnosti súdom priznaných pohľadávok v rámci konkurzného konania, teda či kladným rozhodnutím vo veci dôjde k odstráneniu ohrozenia práva navrhovateľa na uspokojenie pohľadávok. K rozšíreniu konkurznej podstaty v priebehu konkurzného konania môže dôjsť okrem iného aj vrátením veci do konkurznej podstaty tretími osobami a to po jeho zaradení do konkurznej podstaty správcom. Správkyňa konkurznej podstaty žiadala návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietnuť, je možné z tohto vyvodiť záver, že sporné nehnuteľnosti, by do konkurznej podstaty nezaradila z dôvodu pretrvávajúcej spornosti. V prípade, že by správkyňa predsa len predmetné nehnuteľnosti do podstaty zaradila, vyvolalo by to vznik ďalších incidenčných sporov. Vzhľadom na uvedené súd návrh navrhovateľa zamietol a o trovách rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.

V zákonom stanovenej lehote podal navrhovateľ proti tomuto rozsudku odvolanie, v ktorom uviedol, že súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil, čo sa znova premietlo vo vecnej nesprávnosti napadnutého rozsudku. Dnešný zápis v katastri bol vykonaný záznamom na základe rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 18Cb 29/00-39 zo dňa 12. 10. 2000, účastníkmi konania boli obaja odporcovia. Výrok rozsudku, ktorého sa navrhovateľ domáha, práve vychádza z dnešných údajov katastra a domáha sa ho preto, lebo tieto údaje má negovať. Keďže navrhovateľ nebol účastníkom konania vedeného na Krajskom súde v Nitre pod spis. zn. 18Cb 29/00, výrok rozsudku č. k. 18Cb 29/00-39 zo dňa 12. 10. 2000 nie je pre neho záväzný. Čo sa týka konštatovania v rozhodnutí, že sa nedosiahne zlepšenie vymožitelnosti pohľadávok v rámci konkurzného konania, táto argumentácia neobstojí, pretože v prvom rade by bol takýto výrok súdu záväzný pre správca a ten by bol povinný vyvodiť z neho zákonné dôsledky. Správca nemôže pri zaraďovaní majetku do konkurznej podstaty postupovať svojvoľne a voľnou úvahou sa rozhodnúť, či nejaký majetok do konkurznej podstaty zaradí alebo nie. Správca vykoná súpis podstaty podľa pokynov súdu. Poukazuje aj na § 19 ZKV, podľa ktorého správca zapíše do súpisu podstaty určitú vec aj v prípade, ak sú pochybnosti a urobí o tom v súpise podstaty u tejto veci poznámku o uplatnených nárokoch alebo iných dôvodoch. Rovnako nie je dôvodná ďalšia argumentácia súdu v tom smere, že takéto zaradenie by mohlo vyvolať ďalšie incidenčné spory. Táto možnosť však vyplýva už z povahy veci. Navrhol napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že odvolací súd návrhu v celom rozsahu vyhovie a navrhovateľovi prizná právo na náhradu trov konania.

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadril žalovaný v 2. rade písomným podaním zo dňa 07. 01. 2008 a uviedol, že v danom prípade navrhovateľom tvrdený stav právnej neistoty alebo ohrozenia môže byť vyriešený len určením vlastníckeho práva. Má za to, že súd prvého stupňa rozhodol správne, preto navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť a priznať žalovanému v 2. rade náhradu trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Predmetom posúdenia v odvolacom konaní je vecná správnosť napadnutého rozsudku, ktorým prvostupňový súd rozhodol v novom konaní. V konaní nebolo spochybnené,

že odporca v 2. rade previedol na odporcu v 1/rade na základe uzavretej zmluvy podnik, ktorého súčasťou boli viaceré nehnuteľnosti. Na základe tejto skutočnosti bolo vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam zapísané v prospech odporcu v 1. rade. Následne bolo vlastníctvo k nehnuteľnostiam v súvislosti s odstúpením od zmluvy, zapísané na odporcu v 2. rade, v súvislosti so zánikom zmluvy o predaji podniku v znení jej dodatku č.1 / rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 18 Cb 29/00-33 /.

Predmetom konania je právo na určenie podľa § 80 písm. c/ O. s. p. Predpokladom úspešnosti návrhu na určenie, či tu právny vzťah alebo právo je, či nie je ako i na splnení povinnosti z právneho vzťahu alebo porušenia práva podľa § 80 písm. b/, c/ O. s. p. sú po procesnej stránke skutočnosti, že účastníci majú vecnú legitimáciu, že na určení je naliehavý právny záujem. Vecnú legitimáciu v konaní má ten, kto je účastníkom právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide. V prvostupňovom konaní bol vyslovený správny právny záver, že je daná vecná aktívna legitimácia účastníkov konania.

Naliehavý právny záujem na určení je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo navrhovateľa, alebo kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Návrh domáhajúci sa určenia či už práva, právneho vzťahu alebo splnenia povinnosti spravidla nemôže byť opodstatnený tam, kde je možné žalovať splnenie povinnosti.

Určovací petit nie je jedinou možnou formou ochrany práva. Určovací petit je prostriedkom umožňujúcim poskytnutie ochrany právneho postavenia navrhovateľa skôr, než toto jeho postavenie bolo porušené. Jeho cieľom je poskytnutie preventívnej ochrany za súčasného splnenia zákonom požadovanej podmienky preukázania naliehavosti právneho záujmu na určení tohto práva. Na vznik právneho záujmu žalobcu na určení stačí také správanie odporcu, ktoré svedčí o jeho úmysle porušiť právo navrhovateľa resp. spôsobiť mu ujmu na jeho právnom postavení. Je teda prostriedkom, ktorý navrhovateľovi umožňuje dovolať sa ochrany skôr, než jeho právo resp. právne postavenie bolo porušené, má teda preventívny charakter. Prvostupňový súd sa zaoberal skúmaním naplnenia predpokladov určenia naliehavosti právneho záveru a dospel k názoru, že určenie o neplatnosti odstúpenia od Zmluvy o predaji podniku by nič nevyriešilo a viedlo by len k ďalším sporom o určenie

vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam. Vyslovil, že aj keby súd určil, že odstúpenie od predmetnej zmluvy je neplatné, príslušný kataster by na základe takého rozhodnutia nezapísal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam.

Prvostupňový súd taktiež správne vyslovil, že k rozšíreniu konkurznej podstaty v priebehu konkurzného konania môže dôjsť, okrem iného, aj vrátením vecí do konkurznej podstaty, ale aj v takom prípade musí byť vlastnícke právo dlžníka po vyhlásení konkurzu nepochybné. Odvolací súd sa stotožnil s názorom vysloveným v napadnutom rozsudku prvostupňového súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že úspešnému odporcovi v 2.rade priznal náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v celkovej výške 539,55 Eur za právne zastupovanie /1. č. 220 /.

P o u ě n í e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 19. januára 2010

JUDr. Jana Zemaníková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažičková